

hammas teknikko

hammasteknisen alan erikoislehti 5/89

Edarredo-laboratoriokalusteet

- toimivat
- tyylikkääät
- taloudelliset
- useita kalustusvaihtoehtoja

 Hammasväline
heti paikalla

PALVELUKSEEN HALUTAAN

Dental technician as a technical adviser

For the consultation of our customers in Finland and Sweden we require an experienced and engager. Dental technician as a technical adviser.

Your task is to visit dental laboratories to introduce our sales programme including the application of our products/techniques and also to give technical demonstrations/training for the dental technicians.

We expect good technical knowledge and experience, especially in the crown and bridge technique, also the capability to pass on your knowledge to others. Proficiency in the Swedish and English language is required.

An adequate salary and benefits are commensurated to the requirements specified.

For first contact, please send us your application in brief and we will arrange a personal meeting soon.

 DeTrey
Dentsply
Dentsply GmbH
Postfach 10 10 74
D-6072 Dreieich

Työpaikka avoinna

hammas- teknikolle tai hammas- laborantille

hammaslääkäriaseman yhteydessä toimivassa hammaslaboratoriossa. Työt voi aloittaa heti. Tiedustelut: Turun Teknohammas Oy/Aimo Aaltonen Humalistonkatu 11 A, 20100 Turku, puh. 921-517 110

OSTETAAN

2 kpl käytettyjä kunnossa-olevia

rankauuneja (1200*)

Tiedustelut:
Puh. 971-312 004/
Sylvi Lindström, Myllärin-
tie 11, 707 80 Kuopio

hammas- laborantti

Tiedustelut:
Hammaslaboratorio
Harri Loukonen Oy,
Aninkaistenkatu 14
B 18, 20110 Turku,
puh. 921-317 657

hammas- laborantti

Asunto on.
Ajanmukainen
työpaikka.

Tiedustelut:
Hammaslaboratorio
Muotohammas Ky/
Kari Syrjänen,
puh. 917-122 012

Sydän-Suomen kansanterveystyön kuntainliitossa julistetaan haettavaksi 28.1.1990 mennessä

hammasteknikon virka Y 26-29/II pl

Kelpoisuusvaatimuksena on hammasteknikon tutkinto.

Hammasteknikon tilat sijaitsevat Viitasaaren hammashoitoyksikön yhteydessä. Kuntainliitossa on kahdeksan hammaslääkärinä ja yksi orientoivan vaiheen hammaslääkärin virka.

Hakemus opinto- ja työtodistuksineen osoitetaan Sydän-Suomen kansanterveystyön kuntainliiton terveyslautakunnalle ja lähetetään osoitteella Haapasaarentie 18, 44500 Viitasaari. Valitun on ennen viran vastaanottamista esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan.

Lisätietoja antavat vastaava hammaslääkäri Manu Hulkko puh. 944-853 26 ja talouspäällikkö Hannu Ampuja puh. 946-225 00.

Viitasaari 29.12.1989

TERVEYSLAUTAKUNTA

Hammasteknikko

47. vuosikerta
ISSN 0780-7783

Päätoimittaja

Antti Hannula

Toimitussihteeri

Seppo Laine

Julkaisija

Suomen Hammasteknikkojen Keskusliitto

Toimitus

Suomen Hammasteknikkojen Keskusliiton SHK:n, SHKT:n ja Hammasteknikko-lehden postiosoite on vuoden 1990 alusta

Teppo Sarpila
Valtion hammasteknikko-opisto
Lämmittäjänkatu 2
00810 HELSINKI

Puhelin 90-444 606,
fax 90-406 928 ja 949
500 719
sekä opiston keskus
90-755 6899

Kirjapaino

Esan Kirjapaino

Onnea matkaan, Teppo

Suomen Hammasteknikkojen Keskusliitto sai 4. marraskuuta uuden toiminnanjohtajan. Työrukkaseksi nimitettiin Teppo Sarpila Valtion Hammasteknikko-opistolta.

Yhdistys tarvitsee puheenjohtajan ja jäsenet. Tämän lisäksi tarvitaan toiminnanjohtaja, joka tekee sen, mitä muut käskvät. Ja ajattelee itse.

Teppo Sarpila on kulkenut pitkän tien. Monipuolinen kokemus on varmasti hyväksi toiminnanjohtajalle. Samoin pitkäaikainen toiminta.

SHK:n toiminta muuttuu korkean profiilin keskusliitosta sosiaalisesti seuraksi, joka järjestää kaikkea hyvää jäsenilleen. Koulutukselle ja yhteistoiminnan kehittämiseksi on varmasti tarvetta. Tästä pitävät huolen Euroopan yhdentymisen ja ulkomainen kilpailu markkinoilla ja työmarkkinoilla.

Teppo Sarpila aloitti 1.1.1990 Hammasteknikko-lehden päätoimittajana. Lupaukset ammattilehden kehittämisestä on jo annettu etukäteen. Palautteen aika tulee myöhemmin.

Tässä numerossa:

4
Uusi toiminnanjohtaja lähikuvassa

6
Eero Martin haluaa parantaa opetuksen tasoa

8
Hammasteknikko-opiston 30-v. juhlat

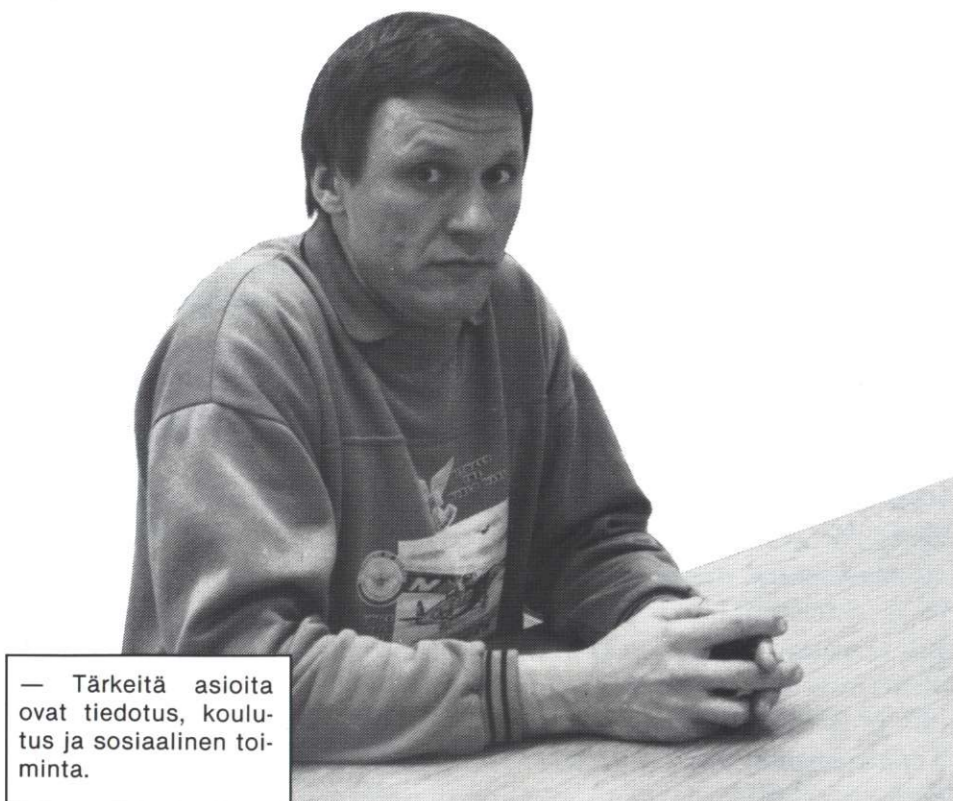
10
Uusia tuotteita

11
Eestiläisille etsitään lisää harjoittelupaikkoja

12
Koulutuskorvausta haettu

13
Koulutusta hinnoiteltuun

14
Helmikuussa juhliitaan

— Tärkeitä asioita ovat tiedotus, koulutus ja sosiaalinen toiminta.

Teppo Sarpila

- valmistui vuonna 1975
- oma laboratorio vuosina 1975—77 Helsingin Myyrmäessä
- Dental Media-demonstraation toimitusjohtajana vuosina 1977—84
- tuotepäällikkönä Orionilla vuonna 1985
- oma laboratorio Tapiolassa vuosina 1985—88
- Valtion Hammas-tekniikka-opiston opettajana vuodesta 1988

Toiminnanjohtaja Teppo Sarpila:

SHK:n painopiste koulutukseen

Suomen Hammasteknikkojen Keskusliiton tuore toiminnanjohtaja Teppo Sarpila uskoo järjestön tärkeimpien tehtävien löytyvän koulutuksesta ja hammasteknisen alan ammattilaisten yhdessäolon järjestämisestä. Nimi voisi Sarpilan mielestä olla nykyistä vähemmänkin juhlava.

Teppo Sarpila valittiin 4. marraskuuta Suomen Hammasteknikkojen Keskusliiton toiminnanjohtajaksi. Hän seuraa Pienteollisuuden Keskusliiton juristia Leena Siiralaa, joka siirtyi keväällä Postipankkiin.

— Keskusliitto voisi olla aktiivisempi jatkokoulutuksen järjestämisessä. Asiat ovat muutenkin olleet jo jonkin aikaa rempalan. Käytännön asiat pitäisi varmasti saada en-

sin toimimaan. Vasta tämän jälkeen ehdin miettiä tarkemmin toimintaa.

Lehdestä tulee ammattilehti

Teppo Sarpila haluaa kehittää Hammasteknikko-lehteä selvästi ammattilehden suuntaan. Hän arvelee, että käytännön hammas-tekniikat tarvitsisivat enemmän tietoa uusista tekniikoista ja laitteista.

— Lehdessä seurataan

hammasteknisen alan kehitystä ja oman alan seurapiiritapahtumia. Tietoa tarvitaan, koska tällä hetkellä alan tieto tulee kaikki maahantuojilta. Sarpila lupaa kääntää hammasteknisen alan ulkomaisista lehdistä materiaalia Hammasteknikko-lehteen.

Teppo Sarpila tietää, mistä puhuu, koska on itsekin toiminut useita vuosia maahantuojien palveluksessa sekä toiminut itse laitemyyjänä. Tällä hetkellä Sarpilan kuukausipalkan maksaa Valtion Hammasteknikko-opisto.

SHK:n rooli muuttuu

Teppo Sarpila haluaa muuttaa Suomen Hammasteknikkojen Keskusliiton roolia. Mieleensä ovat parin vuoden takaiset ajat, kun keskusliitto oli hajota käsiin.

— Ei keskusliitto voi antaa lausuntoja sellaisissa asioissa, jotka herättävät ristiriitoja jäsenissä. Nimeksi voitaisiin vaihtaa vaikka Hammasteknikko-seura.

Tuore toiminnanjohtaja haluaa keskittyä uudessa tehtävässään tiedotukseen, koulutukseen ja sosiaaliseen toimintaan. Hän toivoo erikoishammasteknikkojen osuuden lisäämistä keskusliitossa nykyisestään. Koulutustoiminta saa Sarpilalta kiitosta välittäjänä toimimisestaan.

— Hammasteknisellä alalla on paljon paineita koulutukseen. Ei voida tuudittua odottamaan, että kaikki pedataan valmiiksi. Kilpailuun täytyy varautua. Suomessa onnistuminen on vaikeampaa kuin muualla, koska tämä on kallis maa.

Sarpila ei usko, että hammasteknisen alan liikevaihto pienenee tulevaisuudessa. Jos kuluja saataisiin kompensoitua esimerkiksi vakuutuksen avulla, kysyntä lähtisi varmasti kasvamaan hyppäyksen omaisesti.

— Työt tulevat painottumaan kosmeettiselle puolelle.

Uusi tehtävä, uudet työt

Toiminnanjohtaja Teppo

Sarpilaa odottavat uuden tehtävän tuomat uudet työt. Kiireellisimpiä ovat keskusliiton budjetin rakentaminen, tehtävänjako ja toiminnan aloittaminen heti vuoden vaihteen jälkeen.

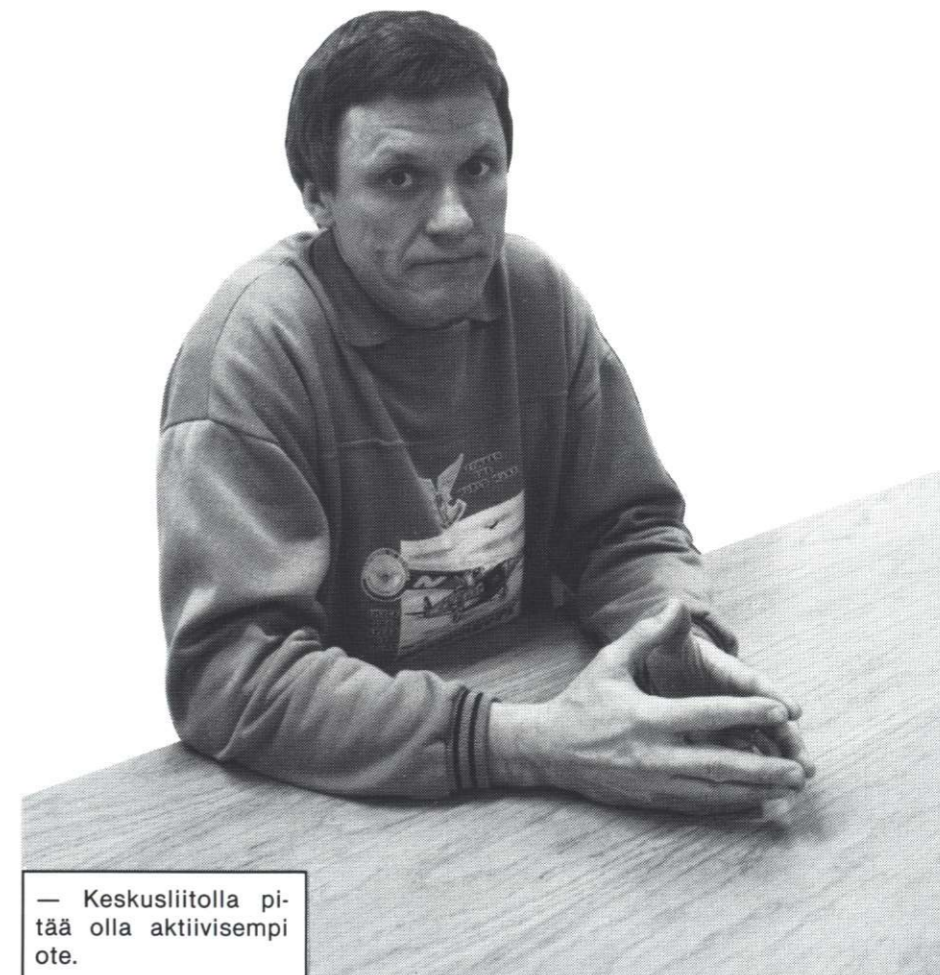
Sarpila haluaa muistuttaa että lehteä ja liittoa hoidetaan yhdessä. Kukaan ei saa tehdä työtä omia asioita hoitaakseen. Sarpila toivookin kuulevansa Hammasteknikko-lehden luki-

joilta kommentteja tulevaisuudessa neljä kertaa vuodessa ilmestyvän lehden toimittamiseksi.

— Keskusliitosta ei olla rakentamassa mitään suurta liikelaitosta. Toimintaa pyöritetään 0-budjetilla.

Toiminnanjohtaja uskoo paikallisten yhdistysten aktiivisuuteen. Tämä on samalla myös keskusliiton etu ja toiminnan edellytys.

Antti Hannula

— Keskusliitolla pitää olla aktiivisempi ote.

Töitä ei palauteta oppilaille tai anneta asiakkaille

Harjoittelutyöt kierrätetään hammasteknikko-opistolla

”Oppilastyöt jäävät opistolle.”

Eero Martin opettaa Valtion Hammasteknikko-opistolla ammattiaineita. Hän tietää, mitä mystistä proteeseille tapahtuu, kun niitä ei anneta oppilaille. Harjoittelutyöt joutuvat kaatopaikalle ja kiertoon opistolla. Proteesit rikotaan ja sen jälkeen korjataan.

Martinin toiveena on, että hammasteknikko-opistolla päästäisiin ainekohtaiseen opetukseen. Samalla opetuksen taso paranisi, kun opettajilla olisi mahdollisuus keskittyä yhteen aineeseen. Kysymys on tällä hetkellä rahasta.

Käytännössä erikoistumista on jo tapahtunut, kun opettajilla on omat kurssinsa. Kullakin kurssilla opetetaan vain yhtä ainetta.

Oppilastyöt valtiolle

Harjoitteluaikana tehdyt oppilastyöt jäävät opistolle. Martin pitää ratkaisua järkevänä, koska koulutus on muutenkin kallista. Näin oppilastöitä voidaan

”Oppilastöiden myyntiä ulos voitaisiin miettiä.”

hyödyntää moneen kertaan.

Heikoimmat oppilastyöt heitetään yleensä heti roskiin, koska niillä ei voida harjoitella edes korjausta. Oppilastöillä on harjoiteltu esimerkiksi hampaan vaihtoa, uuden sauman tekemistä, pohjauksia, halkikorjauksia ja tukilankakorjauksia.

— Käytännössä samat työt jäävät pyörimään luokan sisälle. Lopulta ne heitetään roskiin. Parhaimmat työt säilytetään ja niitä näytetään malleina, Eero Martin kertoo.

Harjoittelutyössä pyritään entistä luonnonmukaisempiin tilanteisiin. Har-

joittelussa käytetään hammaslääkärin potilasmalleja. Opisto ei kuitenkaan myy oppilastöitä ulkopuolisille.

Myöskään oppilaat eivät saa myydä omia töitään asiakkaille. Tätä on helppo valvoa, koska kaikki työt jäävät opistolle.

Oikeat mallit

Tällä hetkellä proteeseja tehdään niihin malleihin, joita opistolle saadaan teettäväksi. Martin kertoo teettävänsä opistossa kaksoiskappaleita niistä malleista, joita hän itse tekee iltaisin. Näin harjoitteluun saadaan enemmän todentuntua.

— Oppilastöiden myyntiä ulos voitaisiin miettiä, ei kuitenkaan opintojen alkuvaiheessa. Tämä vaatisi tosin lisää resursseja kirjanpitoon ja asiakaspalveluun, Martin pohtii.

Lehtori Eero Martin pohtii myös oppilastöiden myynnin tarkoituksenmukaisuutta. Hänen mielestään laboratorioharjoittelulle varatut ajanjaksot riittävät käytännön työhön. Opistolla vietettävä aika pitäisi käyttää suunnitelmalliseen opetukseen.

— Oppilaat eivät varmastikaan olisi tyytyväisiä, jos opistolla ei ehdittäisi opiskella vaan tehtäisiin töitä, Martin pohtii.

Parhailaan neuvotellaan uudesta sopimusmallista, jolla harjoittelulaboratorio ja opisto sopivat oppilaan harjoittelusta hammaslaboratoriossa. Jos asioista ei päästäisi sopimukseen, eräänä vaihtoehtona on harjoittelun järjestäminen opiston tiloissa.

— Se olisi mielettömän kallis ratkaisu, Martin pelkää.

Tänä syksynä on tullut ilmi tapaus, jossa hammasteknikko-opiston oppilas valmistaa omaan lukuunsa proteettisia töitä. Työskentelyä ei valvo kukaan. Opistolla asiasta on jo neuvoteltu.

Antti Hannula

Hammasteknikko-Opisto täytti 30 vuotta

Valtion Hammasteknikko-opisto juhli komeasti 30-vuotista historiaansa. Juhlinta kesti kaksi päivää ja vieraita oli paikan päällä yli sata.

Torstaina avattiin opiston toimintaa ja alaa esittelevä valokuvanäyttely. Avoimien ovien päivää käytti hyväkseen lähes 40 opiston yhteistyökumppania.

Torstaina klo 14 järjestettiin keskustelutilaisuus, jossa oli paikalla 15 hammasteknikkoa. Eniten puheenvuoroja käytettiin työ-

harjoittelusta ja sen muuttamisesta. Hammaslaboratorioiden omistajat ovat huolissaan koulutussopimuksen takia lisääntyvistä velvollisuuksista ja kustannuksista.

Perjantaina järjestettiin varsinaiset juhlat, jonne tuli vieraita lähes 80. Samana päivänä esiteltiin oppilaiden tekemiä töitä ja katsot-

tiin opiston toimintaa esittelevä, oppilaiden itse tekemä video.

Anteliaat vieraat kartuttivat stipendirahastoa tuhansilla markoilla. Stipendit jaetaan myöhemmin mm. opiston oppilaille.

Juhlat järjesti toimikunta, johon kuuluivat Matti Juntunen, Kaija Paavola ja Leena Philflykt.

Onnelliset isännät lääkintöneuvos Helmer Nordling ja rehtori Timo Rantanen ottivat vastaan onnitteluja.

Eduskunta kuunteli jälleen keskusliittoa lakiasioissa

Eduskunnan talousvaliokunta kuunteli Suomen Hammasteknikkojen Keskusliittoa, kun lakia hammasteknikon toimen harjoittamisesta ollaan muuttamassa. Kuuleminen tapahtui marraskuun 23. päivänä.

Ehdotuksen mukaan lääkintöhallitus voisi määräämnsä ehdoin myöntää muun Pohjoismaan kansalaiselle oikeuden toimia hammasteknikkona Ahvenanmaalla. Vastaavia esityksiä on annettu monille muille terveydenhoitoaloille.

Hallitus on perustellut lakiesityksiä terveydenhoitoalan ammattilaisten puutteella. Suomalaisia ei Ahvenanmaalle saada muuttamaan tarpeeksi terveydenhoidon järjestämiseksi ja halukkaita etsitään muista Pohjoismaista.

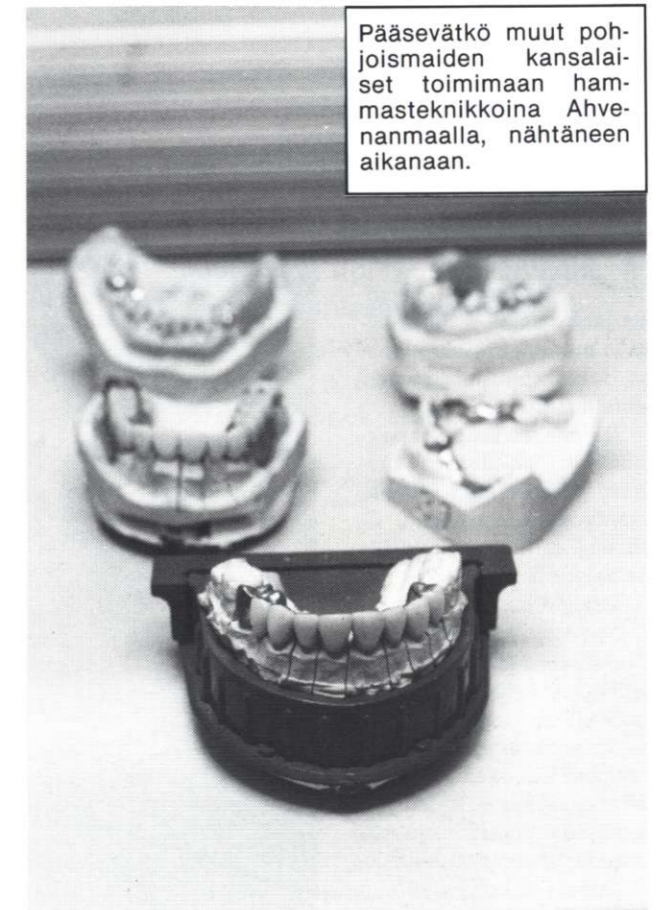
SHK epäili, että hammasteknisellä alalla ei olisi tarvetta lain muutokseen. Perusteina liiton kannanotossa oli, että mitään pulaa ei ole osoitettu eikä sitä ole myöskään huomattu. Hammasteknisiä töitä ei

ole tullut Ahvenanmaalta eikä työpaikkailmoituksia ole alan lehdissä liiemmin nähty.

SHK muistutti, että hallituksen epäilevät ongelmat voitaisiin ratkaista myös muilla tavoin. Hammasteknisiä töitä voitaisiin valmistaa myös mantereen puolella.

Keskusliiton mielipiteitä haluttiin kuulla myös yksityisistä terveydenhuollosta annettavasta laista. Esityksellä uudistetaan ja nykyaikaistetaan yksityistä terveydenhoitoa koskevia säädöksiä.

SHK:n mielestä lakiesityksessä on tarpeettomasti jätetty erottelematta erikoishammasteknikot ja hammasteknikot, vaikka sillä sääntelyn kannalta olisi merkitystä. Esityksessä

Pääsevätkö muut pohjoismaiden kansalaiset toimimaan hammasteknikkoina Ahvenanmaalla, nähtäen aikanaan.

viitataan hammasteknikkolakiin, mutta ei eritellä sen tarkemmin laboratorio- ja vastaanotto toimintaa.

SHK otti myös kantaa lakiehdotuksen pykälään, jossa puhutaan vastaavasta

johtajasta. Talousvaliokunnassa keskusteltiin mahdollisuudesta, jonka mukaan laboratorion vastaavana johtajana saisi toimia ainoastaan jatkokoulutettu hammasteknikko.

No johan tulee puhdasta Uusi menetelmä markkinoille

Dürr-Dental tarjoaa jäljennösten puhdistamiseen Hygojet-järjestelmää. Järjestelmää markkinoi Kari Sippola, joka kehuu menetelmää ainutlaatuisiksi.

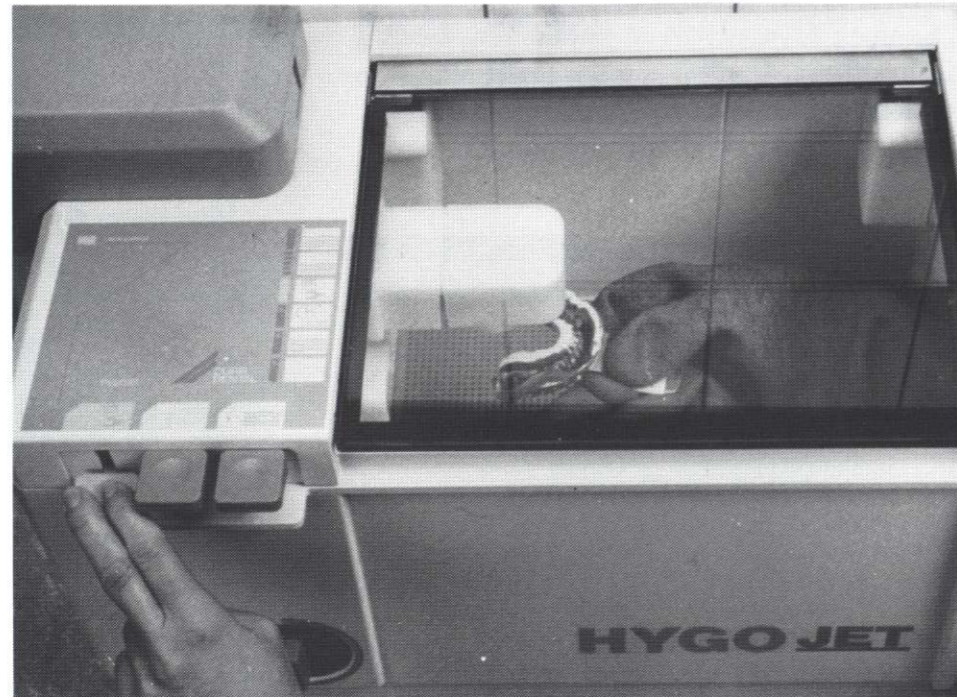
Järjestelmä sopii markkinoijan ilmoituksen mukaan desinfiointiin ja puhdistukseen alinaateille, silikoneille, hydrokolloideille ja polyeetterikumille.

Jäljennökset suljetaan laitteeseen, jota käytetään desinfiointikammiona. Desinfiointiin käytetään järjestelmään kuuluvaa liuosta ja pakkaamiseen järjestelmään kuuluvaa pakkauslaitetta. Tällä tavalla jäljennökset voidaan desinfiointiin jälkeen pakata.

Sippola uskoo, että menetelmällä voidaan välttää monia desinfiointiin liittyviä ongelmia, esimerkiksi työympäristön saastumisen. Sisäänrakennetun desinfiointivaikutuksen ongelmana on kaavion varren jääminen desinfiomatta.

Sippolan mukaan epäkohtia on myös jäljennösten desinfiointiaineeseen upottamisella. Menetelmä ei sovellu kaikille materiaaleille. Koska esipuhdistus jää yleensä puutteelliseksi, jäljennöksiin jää epäpuhtauksia.

Laitteessa käytettävä

puhdistusliuos ei sisällä formaldehydiä. Aine vaikuttaa kymmenessä minuutissa erilaisiin bakteereihin, sieniin ja viruksiin. Aineen tehoaineet hajoavat biologisesti, Sippola vakuuttaa.

Jokainen käyttökerta ku-

luttaa puhdistusainetta 10 millilitraa. Laite voi desinfioida kerrallaan kuusi jäljennöstä. Laitteen toiminta perustuu desinfiointiaineen suihkuttamiseen tasaisesti jäljennöksiin hienona sumuna.

Kymmenen minuutin vaikutusajan jälkeen vesisuihku huuhtelee aineen pois. Jäljennökset voidaan kuivata ilmanäppäimestä painamalla. Aikaa puhdistamiseen kuluu 12 minuuttia.

Eestiläisille etsitään vielä lisää harjoittelupaikkoja

Eestiläisille hammasteknikoille etsitään kuukauden kestävään harjoitteluun paikkoja suomalaisista hammaslaboratorioista. Tallinnan stomologinen klinikka ja Valtion Hammasteknikko-opisto ovat tehneet eestiläisten hammasteknikkojen jatkokoulutuksesta jatkosopimuksen.

Ideanikkarina toimineen Teppo Sarpilan mukaan Hammasteknikkolehden viime numerossa kuulutettuja harjoittelulaboratorioita kaivataan vielä lisää.

Eestiläisten koulutus toteutetaan kolmijaksoisena. Ensimmäisessä vaiheessa eestiläisille annetaan kahden päivän ajan luento-opetusta. Tallinnassa pidettävillä luennoilla kerrotaan suomalaisesta hammastekniikasta.

Toinen jakso kestää viikon. Jakson opetus annetaan Valtion Hammasteknikko-opistossa ja se sisältää työkoulutusta. Eestiläiset perehdytetään tarkkuusvaluihin kr- ja rankatekniikassa.

Kolmas vaihe eli kuukauden kestävä työharjoittelu toteutetaan suomalaisissa hammaslaboratorioissa. Harjoittelijan ottava laboratorio kustantaa matkat, asumisen, ruuan ja hieman taskuraha.

Hammasteknisistä töistä ei ole maksettu potilasvahinkoja

Potilasvakuutusyhdistyksen tilastojen mukaan vuodesta 1987 voimassa olleen potilasvahinkolain perusteella ei ole maksettu ainoatakaan korvausta potilaille. Tästä huolimatta hammaslaboratoriot joutuvat maksamaan potilasvakuutusta. Vakuutusmaksuja on ehdotettu alennettavaksi kolmanneksella.

Potilasvakuutusmaksu määräytyy palkkasumman perusteella. Tämän lisäksi työntajilta veloitetaan 30 markan kiinteä maksu. Potilasvakuutusmaksu on suuruudeltaan 1,5 promillea vuoden aikana maksettua palkkoista. Itsenäisinä yrittäjinä toimivien ammattihenkilöiden maksu on kiinteä. Hammasteknikkojen vakuutusmaksu 109 markkaa vuodessa ja erikoishammasteknikkojen maksu on 158 markkaa.

Vakuutusmaksun perustana olevaa palkkasummaa laskettaessa otetaan huomioon omistajien, osakkaiden ja perheenjäsenten osalta sen verran, kuin heille pitäisi vastaavasta työstä maksaa palkkaa.

Vuoden 1988 toukokuun ja vuoden 1989 huhtikuun välisenä aikana vakuutusyhtiöt olivat laskuttaneet hammaslaboratorioilta yhteensä 74 000 markkaa vakuutusmaksuina. Samana aikana ei vahinkoja korvattu lainkaan.

Vakuutusmaksua maksavat sekä potilastyötä tekevät erikoishammasteknikot että ainoastaan hammaslääkäriasiakkaita palvelevat hammasteknikot. Maksuperusteissa ei ole tällä hetkellä mitään eroa.

Potilasvakuutusyhdistys on ehdottanut, että kerrointa alennetaan vuodelle 1990, koska korvattavia vahinkoja ei ole tapahtunut. Markkamääräistä vakuutusmaksua ei ole ehdotettu alennettavaksi. Asiasta päättää sosiaali- ja terveysministeriö.

Työntekijän irtisanominen on uhkapeliä, koska työntekijällä on vahva irtisanomissuoja. Käytännössä riidattomia työnantajan irtisanomisia on vain vähän. Työntekijän irtisanoutumista on käytännössä mahdotonta riitauttaa. Irtisanomissuoja onkin vain työntekijällä.

Työnantaja voi irtisanoa työntekijän tuotannollisella tai taloudellisella perusteella, kun yritystä saneerataan tai yrityksellä menee heikosti. Toinen vaihtoehto on työntekijästä johtuva syy eli esimerkiksi työkyvyn olennainen ja pysyvä vähentyminen.

Irtisanominen on uhkapeliä, koska työntekijä voi aina riitauttaa asian ja viedä sen oikeuteen. Tuomioistuimissa työntekijällä on aina näyttövelvollisuus irtisanomisperusteen olemassaolosta. Jos perustetta ei pystytä näyttämään vakuuttavasti tuomioistuimessa, työnantaja joutuu maksamaan korvausta, vaikka olikin oikeassa.

Tuotannollisella ja taloudellisella perusteella työntekijä voidaan irtisanoa, jos työ on vähentynyt pysyvästi. Laillisen irtisanomisen edellytyksenä on, että työntekijää ei voida sijoittaa tai kouluttaa uusiin tehtäviin yrityksessä.

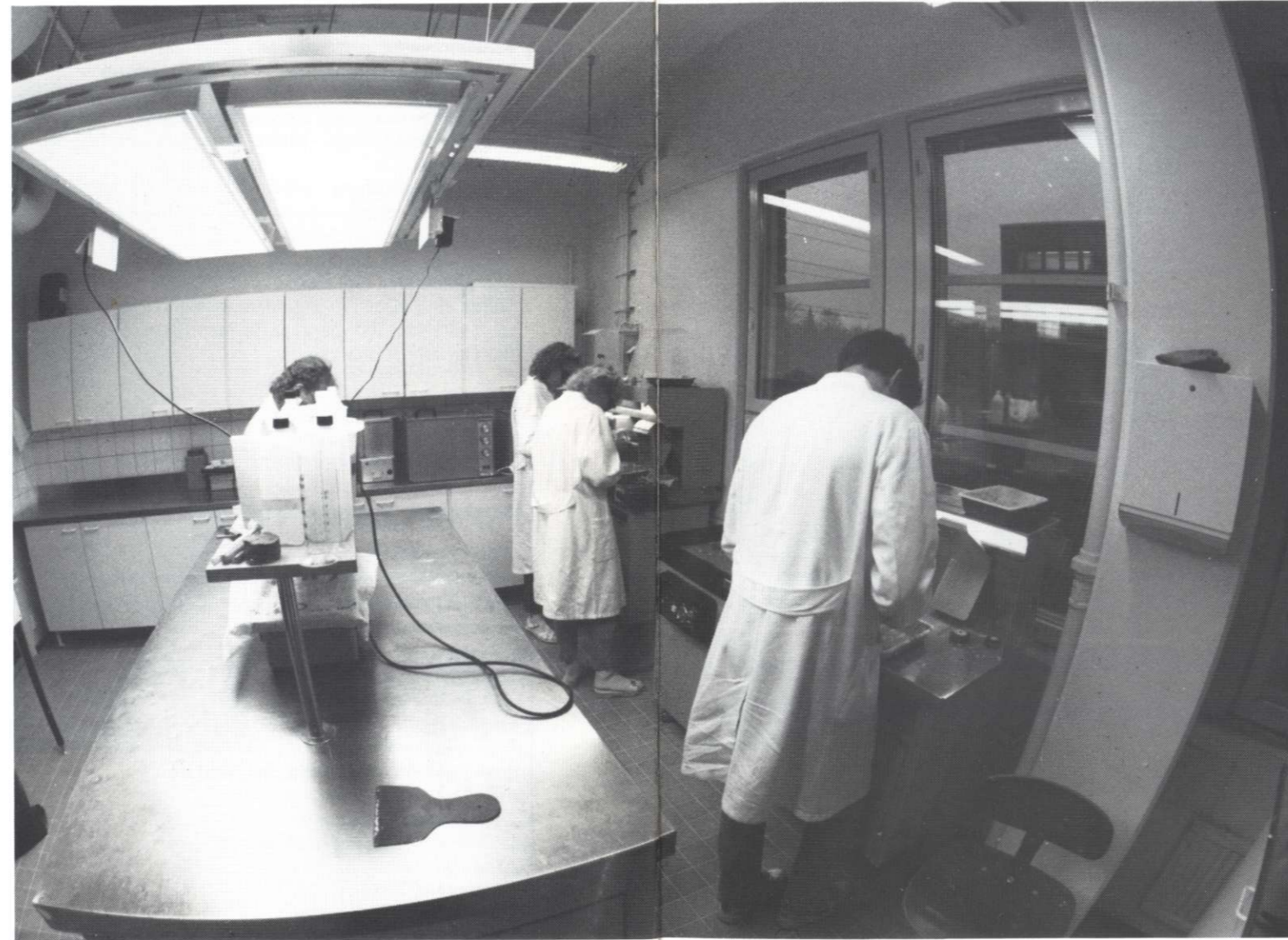
Työntekijä saadaan irtisanoa hänestä itsestään johtuvasta syystä vain siinä tapauksessa, että syy on erityisen vakava. Irtisanomisperusteina on pidetty esimerkiksi työnteosta kieläytymistä, jatkuvaa työpaikalta poissaoloa ja muuta niskurointia.

Sairaus ei riitä syyksi

Työsopimusta ei saa irtisanoa työntekijän sairauden takia, ellei sairauden seurauksena ole ollut työntekijän työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen. Irtisanomiseen ei oikeuta myöskään työntekijän osallistuminen lailliseen lakoon tai muuhun lailliseen työtaisteluun. Työnantaja ei saa irtisanoa työsopimusta työntekijän raskauden takia eikä äitiys-, isyys- tai vanhempainloman aikana taikka hoitovapaan aikana.

Työsopimus voidaan purkaa molemmin puolin ilman erityisiä perusteita tai irtisanomisaikaa, jos työsopimuksessa on sovittu koeajasta. Koeaika sovitaan aina työsuhteen alkuun ja sen pituus voi olla enintään neljä kuukautta.

Irtisanomisaika voidaan sopia työsopimuksessa. Pisin mahdollinen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Työntekijän on irtisanoutuessaan noudatettava vähintään kuukauden pituista irtisanomisaikaa. Jos työsuhde on jatkunut vähintään kymmenen vuotta, lyhin irtisanomisaika on kaksi kuukautta. Työsuhde jatkuu irtisanomisaajan normaalisti eli työntekijä tekee

työnsä ja työnantaja maksaa hänelle palkkaa.

Kun työsuhde on jatkunut alle viisi vuotta, irtisanomisaika on vähintään 2

kuukautta. Yli 5 mutta enintään 9 vuoden jälkeen irtisanomisaika on vähintään 3 kuukautta, enintään 12 vuoden jälkeen 4 kuu-

Työntekijällä on vahva työsuhdeturva

distaa. Irtisanominen voidaan tehdä kirjallisesti, jolloin irtisanotto kirjoittaa nimensä ilmoitukseen tai irtisanominen on varmennettava todistajien allekirjoituksin. Irtisanominen voidaan antaa myös haastemiehen tai postin tehtäväksi.

Työsuhde voidaan purkaa

Irtisanomisen lisäksi työsuhde voidaan päättää purkamalla. Purkaminen on mahdollista, vaikka työsuhde olisi jatkunut miten pitkään tahansa. Purkaminen päättää työsuhteen välittömästi, ilman irtisanomisaikaa tai irtisanomisaajan palkkaa.

Työnantajalla on oikeus työsuhteen purkamiseen, kun työntekijä on työsopimusta tehtäessä olennaisissa kohdin johtanut työnantajaa harhaan, työntekijä vaarantaa työturvallisuutta välinpitämättömyydellään tai käyttää työssään päihdyttäviä aineita vastoin kieltoa. Työsopimus on purettavissa myös silloin, kun työntekijä loukkaa törkeästi työnantajaa tai tämän perheen jäsentä taikka työtoveriaan tai tekee heille väkivaltaa. Käytännössä ehkä tärkeimmät perusteet ovat työntekijän kilpaileva työsopimus ja liike- tai ammattisalaisuuden paljastaminen.

Työsopimuksen päättämisen perusteen täytyy kuitenkin olla tuore. Oikeus irtisanomiseen tai purkamiseen raukeaa, jos työnantaja ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin viikon kuluessa. Viikon jatkunut työntekijän luvaton poissaolo oikeuttaa työnantajan purkamaan työsopimuksen.

Työnantajan purkaessa työsopimuksen lain vastaisesti työntekijällä on oikeus saada palkkansa irtisanomisajalta. Työntekijästä johtuvien syiden takia irtisanotto työntekijä voi saada työnantajalta vähintään kolmen ja enintään 20 kuukauden palkkaa vastaavan summan jos pystyy osoittamaan, että irtisanominen tapahtui laittomasti.

Työnantajan purkaessa työsopimuksen lain vastaisesti työntekijällä on oikeus saada palkkansa irtisanomisajalta. Työntekijästä johtuvien syiden takia irtisanotto työntekijä voi saada työnantajalta vähintään kolmen ja enintään 20 kuukauden palkkaa vastaavan summan jos pystyy osoittamaan, että irtisanominen tapahtui laittomasti.

Työntekijä vahvoilla

Oikeuskäytännön perusteella on helppo päätellä, että työntekijän työsuhdeturva on vahva. Vähäisistä laiminlyönneistä ei työntekijää saa irtisanoa. Vaikka tuomioistuin toteaa irtisanomisen laittomaksi, ei työntekijää tarvitse ottaa takaisin töihin. Korvaukset nousevat kuitenkin helposti kymmeneen tuhansiin markkoihin.

Laittomat korpilakot voivat oikeuttaa työsopimuksen purkamiseen. Laillinen lakko ei luonnollisesti ole irtisanomisperuste. Työnantajalla on yleensä velvollisuus kohdella työntekijöitään tasapuolisesti.

Antti Hannula

D
DENTAURUM

**RANKATÖIDEN
KÄRJESSÄ
- DENTAURUM**

D
DENTAURUM

Plandent oy

Mekaanikonkatu 5
00810 Helsinki
Puh. 90-755 4366

Linnankatu 11 A/C
20100 Turku
Puh. 921-512 537

Puijonkatu 26-28
70100 Kuopio
Puh. 971-117 188

Koulukatu 34
90100 Oulu
Puh. 981-220-181

Koskikatu 7
33100 Tampere
Puh. 931-146 280